

ਸਾਰਗ ਮਹਲਾ ੫ ॥ ਮਨ ਰੇ ਨਾਮ ਕੇ ਸੁਖ ਸਾਰ ॥ ਆਨ ਕਾਮ ਬਿਕਾਰ ਮਾਇਆ ਸਗਲ ਦੀਸਹਿ
ਛਾਰ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਗ੍ਰਿਹਿ ਅੰਧ ਕੂਪ ਪਤਿਤ ਪ੍ਰਾਣੀ ਨਰਕ ਘੋਰ ਗੁਬਾਰ ॥ ਅਨਿਕ ਜੋਨੀ ਭ੍ਰਮਤ
ਹਾਰਿਓ ਭ੍ਰਮਤ ਬਾਰੰ ਬਾਰ ॥ ੧॥ ਪਤਿਤ ਪਾਵਨ ਭਗਤਿ ਬਛਲ ਦੀਨ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰ ॥ ਕਰ ਜੋੜਿ
ਨਾਨਕੁ ਦਾਨੁ ਮਾਂਗੈ ਸਾਧਸੰਗਿ ਉਧਾਰ ॥੨॥੭੬॥੯੯॥ {ਪੰਨਾ 1223}

ਪਦਅਰਥ:- ਮਨ ਰੇ—ਹੇ ਮਨ! ਕੇ—ਦਾ। ਸਾਰ—ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ। ਆਨ—{ANX} ਹੋਰ ਹੋਰ। ਬਿਕਾਰ—ਬੇ-ਕਾਰ,
ਵਿਅਰਥ। ਦੀਸਹਿ—ਦਿੱਸਦੇ ਹਨ {ਬਹੁ-ਵਚਨ}। ਛਾਰ—ਸੁਆਹ, ਨਿਕਮੇ। 1। ਰਹਾਉ।

ਗ੍ਰਿਹਿ—ਘਰ ਵਿਚ। ਅੰਧ ਕੂਪ—ਅੰਨ੍ਹਾ ਖੂਹ। ਪਤਿਤ—ਡਿੱਗੇ ਹੋਏ। ਘੋਰ ਗੁਬਾਰ—ਘੁੱਪ ਹਨੇਰਾ। ਹਾਰਿਓ—
ਥੱਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭ੍ਰਮਤ—ਭਟਕਦਿਆਂ। ਬਾਰੰ ਬਾਰ—ਮੁੜ ਮੁੜ। 1।

ਪਤਿਤ ਪਾਵਨ—ਹੇ ਵਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ! ਭਗਤਿ ਬਛਲ—ਹੇ ਭਗਤੀ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਨ
ਵਾਲੇ! ਦੀਨ—ਗਰੀਬ। ਕਰ—ਹੱਥ {ਬਹੁ-ਵਚਨ}। ਜੋੜਿ—ਜੋੜ ਕੇ। ਮਾਂਗੈ—ਮੰਗਦਾ ਹੈ। ਸਾਧ ਸੰਗਿ—ਸਾਧ
ਸੰਗਤਿ ਵਿਚ (ਰੱਖ ਕੇ)। ਉਧਾਰ—ਸੰਸਾਰ-ਸਮੁੰਦਰ ਤੋਂ ਪਾਰ ਲੰਘਾ ਲੈ। 2।

ਅਰਥ:- ਹੇ (ਮੇਰੇ) ਮਨ! ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਦਾ ਸੁਖ (ਹੋਰ ਸੁਖਾਂ ਨਾਲੋਂ) ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਹੈ। ਹੇ ਮਨ! (ਨਿਰੀ)
ਮਾਇਆ ਦੀ ਖਾਤਰ ਹੀ ਹੋਰ ਹੋਰ ਕੰਮ (ਆਤਮਕ ਜੀਵਨ ਵਾਸਤੇ) ਵਿਅਰਥ ਹਨ, ਉਹ ਸਾਰੇ ਸੁਆਹ (ਸਮਾਨ
ਹੀ) ਦਿੱਸਦੇ ਹਨ। 1। ਰਹਾਉ।

ਹੇ ਭਾਈ! (ਨਿਰੀ ਮਾਇਆ ਦੀ ਖਾਤਰ ਦੌੜ-ਭੱਜ ਕਰਨ ਵਾਲਾ) ਪ੍ਰਾਣੀ ਘੁੱਪ ਹਨੇਰੇ ਨਰਕ-ਸਮਾਨ ਗ੍ਰਿਹਸਤ ਦੇ
ਅੰਨ੍ਹੇ ਖੂਹ ਵਿਚ ਡਿੱਗਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਅਨੇਕਾਂ ਜੂਨਾਂ ਵਿਚ ਭਟਕਦਾ ਮੁੜ ਮੁੜ ਭਟਕਦਾ ਥੱਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਜੀਵਨ-
ਸੌਤਿਆ ਗਵਾ ਬੈਠਦਾ ਹੈ)। 1।

ਹੇ ਵਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ! ਹੇ ਭਗਤੀ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ! ਹੇ ਗਰੀਬਾਂ ਉੱਤੇ ਮਿਹਰ ਕਰਨ
ਵਾਲੇ! (ਤੇਰਾ ਦਾਸ) ਨਾਨਕ ਦੋਵੇਂ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਇਹ ਦਾਨ ਮੰਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ (ਮੈਨੂੰ
ਮਾਇਆ-ਵੇੜੇ ਅੰਨ੍ਹੇ ਖੂਹ ਵਿਚੋਂ) ਬਚਾ ਲੈ। 2। 76। 99।